

KS. RYSZARD KARPIŃSKI

DZIESIĘĆ LAT PRACY PAPIESKIEJ KOMISJI DO SPRAW DUSZPASTERSTWA MIGRACJI I TURYSTYKI W OBRONIE PRAW CZŁOWIEKA

Papieska Komisja ds. Duszpasterstwa Migracji i Turystyki jest owocem Soboru Watykańskiego II. Została powołana do życia na mocy motu proprio *Apostolicae Caritatis* Pawła VI z dnia 19 marca 1970 r.¹

Komisja ta wchłonęła niejako pięć uprzednio istniejących następujących urzędów, z których każdy posiadał określony cel i specyficzne zadania:

1. „Wyższa Rada Emigracyjna”², która miała swoją siedzibę przy Kongregacji dla Biskupów;
2. „Międzynarodowy Sekretariat Generalny Dziel dla Apostolstwa Ludzi Morza”³, zależny również od Kongregacji dla Biskupów, chociaż usytuowany poza jej biurami;
3. „Apostolstwo Lotnictwa”⁴ podległe również ww. Kongregacji;
4. „Międzynarodowy Sekretariat Dziel dla Apostolstwa Koczowników”⁵, podległy jw. Kongregacji dla Biskupów;
5. „Urząd dla Duszpasterstwa Turystyki przy Kongregacji dla Kleru”⁶.

Nowemu urzędowi motu proprio Pawła VI nadaje nazwę: „Pontificia Commissio de Spirituali Migratorum atque Itinerantium Cura” Trzeba przyznać, że o ile nazwa ta po łacinie oddaje sens zadań powierzonych Komisji, o tyle tłumaczenia na języki nowoczesne zacieśniają niejako zakres działalności do dwóch kategorii ludzi: migrantów i turystów. Wiele episkopatów krajowych, które pragnęły utworzyć podobne organizmy o zasięgu krajowym, wyrażało niejednokrotnie zastrzeżenia co do tej nazwy. Po przeprowadzeniu przez Komisję ogólnoswiatowej konsultacji i przeglądzie nadesłanych wniosków w różnych językach, niestety nie znaleziono lepszego sformułowania. Może tylko wyrażenie angielskie *People on the*

¹ AAS 62:1970 s. 193-197.

² „Consilium Superius de Emigrationibus”.

³ „Secretariatus Generalis Internationalis ad moderandum Opus Apostolatus Maris”.

⁴ „Opus Apostolatus Coeli vel Aëris”.

⁵ „Secretariatus Internationalis ad moderandum Opus Apostolatus Nomadum”.

⁶ „Ufficio për la Pastorale del Turismo presso la S. Congregazione per il Clero”.

move i niemieckie *Menschen unterwegs* wyrażają najbardziej wspólny mianownik ludzi i zjawisk, którymi zajmuje się ten stosunkowo młody urząd Stolicy Apostolskiej⁷.

Według cytowanego wyżej motu proprio Papieska Komisja zależy od Kongregacji dla Biskupów⁸. Każdorazowy prefekt tej Kongregacji jest równocześnie prezydentem Komisji. Cieszy się jednakże pewną autonomią. Stąd też praktycznie pracami Komisji kieruje pro-prezydent w randze biskupa⁹, wspomagany przez Sekretarza¹⁰, a od grudnia 1971 r. jeszcze przez pod-sekretarza¹¹. Trzeba tutaj zaznaczyć, że wspomniany w „*Apostolicae Caritatis*” regulamin, (*ordo servandus*), który ma dokładniej sprecyzować relacje pomiędzy Kongregacją dla Biskupów a Komisją, nie został dotychczas opracowany.

Członkami Komisji są z urzędu i w sposób stały:

1. substytut Sekretariatu Stanu;
2. sekretarz Rady do Spraw Publicznych Kościoła;
sekretarz Kongregacji;
3. dla Biskupów;
4. dla Kleru;
5. dla Zakonów i Instytutów Świeckich;
6. dla Ewangelizacji Narodów;
7. dla Wychowania Katolickiego;
8. sekretarz Rady dla Świeckich i
9. sekretarz Komisji „*Iustitia et Pax*”,

ponadto pięciu biskupów diecezjalnych, mianowanych przez papieża na okres pięciu lat, który może być wznowiony.

Członkowie Komisji zbierają się na zebraniu plenarnym. Dotychczas odbyły się dwa takie zebrania:

- a) pierwsze w dniach 2 i 3 kwietnia 1973 r. miało charakter informacyjny o zadaniach i pracy Komisji¹². Członkowie wyrazili życzenie, aby Komisja opracowała jakiś dokument duszpasterski o charakterze informatora na temat różnych sektorów zjawiska migracji ludzkiej i pracy Kościoła w tych dziedzinach. Projekt takiego dokumentu został przedyskutowany szczegółowo podczas

⁷ Zob. „*Attività della Santa Sede nel 1974*”. Città del Vaticano 1975 s. 671 n.

⁸ „*Sacrae Congregationis pro Episcopis obnoxiam*”.

⁹ Jest nim od samego początku ks. abp Emanuele Clarizio.

¹⁰ Do czerwca 1975 r. funkcję tę pełnił ks. prał. Józef Zagon, obecnie O. Giulio Tassarolo CS.

¹¹ Jest nim obecnie ks. prał. Pietro Fantó.

¹² „*L'Attività della Santa Sede nel 1973*” s. 735.

b) drugiego zebrania, które odbyło się w dniach 13 i 14 października 1976 r.¹³

Dokument ten po wprowadzeniu odpowiednich poprawek został zatwierdzony przez Pawła VI, a Sekretariat Stanu pismem nr 345748 z dnia 4 maja 1978 r. polecił jego publikację. Dokument, zredagowany w języku włoskim, nosi tytuł *Chiesa e Mobilità umana* i ma charakter okólnika do konferencji biskupów¹⁴.

Papieska Komisja przygotowała niejako uzupełnienie do tego dokumentu: „Refleksje i instrukcje w odniesieniu do poszczególnych zjawisk migracji ludzkiej, jak: duszpasterstwo emigrantów, duszpasterstwo ludzi morza, duszpasterstwo lotnictwa cywilnego, duszpasterstwo turystyki i duszpasterstwo ruchu drogowego”¹⁵.

W przygotowaniu jest trzecie zebranie plenarne Komisji, przewidziane na 27-29 maja br., na którym będą omawiane różne sprawy bieżące:

Skład personalny Komisji, egzekutywę tworzą oprócz przełożonych kapłani w liczbie sześciu z różnych narodowości¹⁶, jedna siostra zakonna oraz trzy osoby świeckie, zajmujące się pracą w sekretariacie i archiwum. Jest to więc skład mały, zwłaszcza jeśli się weźmie pod uwagę ogromny zasięg pracy i różne nowe inicjatywy duszpasterskie, jakie mogą i powinny być koordynowane na tak wysokim szczeblu. Brakowi personelu starają się przełożyć zaradzić bądź to przez zapraszanie więcej osób do współpracy w okresach specjalnego nawału zajęć, jak np. przed i w czasie trwania kongresów, zebrań, spotkań, bądź też korzystając na stałe z pomocy osób z zewnątrz, które nie należą do personelu Komisji.

Ponadto Komisja cieszy się współpracą 12 konsultorów mianowanych przez papieża, podobnie jak i członków, na okres 5 lat¹⁷.

¹³ „L'Attività della Santa Sede nel 1976” s. 606-607. Za specjalnym zezwoleniem Ojca świętego mogli w nim również brać udział konsultorzy Papieskiej Komisji.

¹⁴ AAS 70:1978 s. 357-378. Tekst polski, opracowany staraniem Centralnego Ośrodka dla Duszpasterstwa Emigracji w Rzymie, został wydany w: „Duszpasterz polski zagranicą” 29:1978 nr 4/129 s. 373-395.

¹⁵ Zostały one opublikowane w 6 językach (włoskim, hiszpańskim, portugalskim, francuskim, angielskim i niemieckim) przez Papieską Komisję w jej kwartalniku „On the Move” 8:1978 nr 20 oraz w zeszytach oddzielnych według poszczególnych języków: „Chiesa e Mobilità Umana”. Città del Vaticano 1978; „Eglise et Mobilité Humaine”. Cité du Vatican 1978; „Church and People on the Move”. Vatican City 1978; „Kirche und Menschen unterwegs”. Vatikanstadt 1978; „Iglesia y Movilidad Humana”. Ciudad del Vaticano 1978; „Igreja e Povo em Mobilidade”. Cidade do Vaticano 1978. Dokument, owoc pracy kilku lat Papieskiej Komisji, został również przedstawiony dziennikarzom podczas konferencji prasowej w Biurze Prasowym Stolicy Apostolskiej w dniu 26 maja 1978 r.

¹⁶ Aktualnie w skład tej egzekutywy wchodzi: dwóch Hindusów, Anglik, Francuz, Włoch i Polak (autor niniejszego wykładu).

¹⁷ Aktualnie jest ich tylko dziewięciu.

Głównym zadaniem Komisji jest współpraca z krajowymi konferencjami biskupów w problemach dotyczących duszpasterstwa wiernych, którzy z różnych powodów nie mogą korzystać z normalnej posługi kapłańskiej w ramach struktur parafialnych czy misyjnych. Migracja bowiem w różnych swoich formach, tak jak się dzisiaj przedstawia, powoduje często w społeczeństwie strefy upośledzenia ludzkiego. Sprawia, że poszczególni ludzie lub nawet całe ich grupy są jakby poza nawiasem społeczeństwa. Kościół jednakże, wierny swojej misji prowadzenia wszystkich ludzi do zbawienia, powinien troszczyć się o to, aby nikt nie był uważany w nim za cudzoziemca, za obcego, za osobę postronną czy też przypadkowego gościa. Zjawisko ruchu ludności jest faktem nieodwracalnym w dobie dzisiejszej. Człowiek stosunkowo łatwo przenosi się dzisiaj z miejsca na miejsce na krótszy lub dłuższy okres czasu lub na stałe. Powinien być osiągalny tam, gdzie przebywa. „Ruchliwości świata współczesnego musi w równej mierze odpowiadać zdolność adaptacji duszpasterskiej Kościoła”¹⁸.

Głównym motywem działania Komisji jest ochrona uprawnień osoby ludzkiej, która nie powinna podlegać żadnej dyskryminacji. Chodzi tu o zasadnicze prawa człowieka powszechne i niezbywalne, takie jak prawo do swobodnego zamieszkania w swoim kraju, do posiadania własnej ojczyzny, do emigracji tak wewnątrz kraju, jak i za granicę, do osiedlenia się tam ze słusznych powodów razem ze swoją rodziną, do rozporządzania niezbędnymi środkami do życia, do zachowywania i rozwijania własnego dziedzictwa kulturalnego, etnicznego i językowego, do publicznego wyznawania własnej religii, do tego, żeby być uznanym i traktowanym w każdej okoliczności stosownie do godności osoby ludzkiej¹⁹.

Stąd też działalność Komisji nie może się ograniczać tylko do forum kościelnego. W miarę możliwości winna wyrażać myśl Kościoła w tych sprawach także na forum świeckim, zwłaszcza przy okazji różnych spotkań i zjazdów oraz kongresów o charakterze międzynarodowym.

¹⁸ Paweł VI. *Przemówienie do uczestników Zjazdu Europejskiego, poświęconego sprawom duszpasterstwa migracji*. AAS 65:1973 s. 591.

¹⁹ Por. konst. duszp. *Gaudium et spes* 25-29, 63-69; Dekret *Apostolicam actuositatem* 11; dekl. *Nostra aetate* nr 5; Pius XII. *Orędzie radiowe w pięćdziesięciolecie „Rerum novarum”*; AAS 33:1941 s. 203; *Orędzie radiowe na Boże Narodzenie 1941*. AAS 34:1942 s. 17; *Orędzie radiowe na Boże Narodzenie 1942*. AAS 35:1943 s. 19-20; *Orędzie radiowe na Boże Narodzenie 1952*. AAS:1953 s. 41; Jan XXIII. *Encyklika Pacem in Terris*. AAS 55:1963 s. 263-272; Paweł VI. *Encyklika Populorum Progressio*. AAS 59:1967 s. 257-299; List apost. *Octogesima Adveniens*. AAS 63:1971 s. 413-414; *Przemówienie na Zjeździe Europejskim Duszpasterstwa Emigracji*. AAS 65:1973 s. 592; Instrukcja *De pastoralii migratorum cura* nr 5-11. List Papieskiej Komisji *Chiesa e Mobilità Umana*. AAS 70:1978 s. 366; Jan Paweł II. *Do robotników w Monterey (Meksyk)*. AAS 71:1979 s. 243.

I. KONGRESY I ZJAZDY ORGANIZOWANE PRZEZ PAPIESKĄ KOMISJĘ

Jednym z poważniejszych obowiązków Komisji jest organizowanie spotkań, zjazdów i kongresów o charakterze międzynarodowym, poświęconym poszczególnym sektorom duszpasterstwa migracji. Biorą w nim udział zwykle przedstawiciele poszczególnych episkopatów odpowiedzialni w swoich krajach za daną dziedzinę duszpasterską. Pragnie się w ten sposób skoordynować wysiłki, wymienić doświadczenia, pobudzić do wrażliwości duszpasterskiej tych, którzy jej jeszcze nie odczuwają należycie. Przygotowanie każdego kongresu połączone jest z ogromnym nakładem pracy: przeprowadzenie ankiety, zebranie wiadomości o stanie aktualnym duszpasterstwa w danej dziedzinie, konsultacja odnośnie do tematu, jedno lub kilka zebrań roboczych z ekspertami spoza Komisji w sprawie tematu, porządku obrad, doboru referatów i referentów, tłumaczenia materiału na obrady na kilka języków, powielania ich, wysyłki zaproszeń, rejestracja zgłoszeń itp. Dobrze zorganizowanym kongresom towarzyszy również zainteresowanie ze strony prasy, radia, a nawet telewizji, czy środków masowego przekazu. To one pomagają niejako Komisji przekazać jej orędzie do społeczeństwa.

1. DUSZPASTERSTWO EMIGRACJI

W dniach od 15 do 18 października 1973 r. odbył się w Watykanie Europejski Zjazd Duszpasterstwa Emigracji, który obradował nad obowiązkami kościołów lokalnych w stosunku do emigrantów czy imigrantów i miał na celu zweryfikowanie istniejących struktur w tej dziedzinie.

W dokumencie końcowym czytamy m.in., że często warunki ludzkie i socjalne emigrantów nie są zgodne z wymogami sprawiedliwości. Uczestnicy zjazdu zwracają uwagę na brak respektowania podstawowych praw człowieka w stosunku do emigrantów, na przymusowy rozdział rodzin spowodowany restrykcjami niektórych krajów lub brakiem odpowiednich mieszkań, na trudności związane z wychowaniem i wykształceniem dzieci, na tendencje wykorzystywania człowieka wyłącznie jako narzędzia produkcji, na uprzedzenia nacjonalistyczne i rasistowskie, które tworzą poważne bariery psychologiczne, a nawet doprowadzają do przymusowego wydalania ²⁰.

²⁰ Por. *Document final*. „On the Move” 3:1973 nr 7 s. 111. Cały nr 7 tego czasopisma jest poświęcony omawianemu Zjazdowi i zawiera w skróconej formie referaty i przemówienia z tego zebrania. Całość dokumentacji znajduje się w archiwum Papieskiej Komisji. W związku z naszym tematem na szczególną uwagę zasługuje również: A. Casadei. *La partecipazione pastorale esigenza di comunione e di giustizia*. „On the Move” 3:1973 nr 7 s. 101.

Pierwszy Światowy Kongres Duszpasterstwa Emigracji odbył się w dniach od 12 do 17 marca 1979 r. na temat: „Biskupi i kapłani wobec ich obowiązków duszpasterskich w aktualnym kontekście socjalnym i kościelnym emigracji”²¹. W czasie tego Kongresu poświęcono również wiele uwagi podstawowym prawom człowieka, szczególnie w odniesieniu do uchodźców z Wietnamu²² i z Libanu²³.

Kongresieści podkreślają w dokumencie końcowym, że poczuwają się do obowiązku wystosować apel do wszystkich ludzi dobrej woli, a zwłaszcza do osób rządzących i do organizacji międzynarodowych, aby podstawowe prawa człowieka były respektowane również u wszystkich emigrantów i uchodźców. Orędzie to zawiera właśnie długą listę tych praw człowieka, o które Kościół katolicki tak usilnie upomina się już w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat²⁴.

2. DUSZPASTERSTWO LUDZI MORZA

W dniach od 11 do 16 września odbył się w Watykanie XV Światowy Kongres Apostolstwa Ludzi Morza pod hasłem „Świat morza — z cienia i na światło”²⁵. Brało w nim udział ok. 300 delegatów z ponad 60 krajów. Aby bronić praw ludzi pracujących na morzu i ich promocji socjalnej, uczestnicy Kongresu postulowali konsultację wśród konferencji biskupich na temat ewentualnego utworzenia międzynarodowej organizacji katolickiej Ludzi Morza²⁶.

Natomiast XVI Międzynarodowy Kongres Apostolski Ludzi Morza został zorganizowany od 5 do 10 grudnia 1977 r. w Hong Kongu na temat

²¹ „Vescovi e sacerdoti di fronte alle loro responsabilità pastorali nel presente contesto sociale ed ecclesiale del l'Emigrazione”. Dokumentacja z tego Kongresu została opublikowana w nr 26 i 27 czasopisma „On the Move” 9:1979.

²² G. Y o n g. *An appeal on behalf of the „Boat people” of Vietnam*. „On the Move” 9:1979 nr 26 s. 139-145.

²³ Ch. H a r b. *Appel en faveur des réfugiés du Liban*. „On the Move” 9:1979 nr 26 s. 146-147.

²⁴ Zob. *Message du Congrès Mondial de l'Emigration aux Migrants et Réfugiés*. „On the Move” 9:1979 nr 26 s. 164-168.

²⁵ „The Maritime World — out of the shadows and into the light”. Por. *The Work of the Congress*. „On the Move” 2:1972 nr 4 s. 11-12. Cały nr 4 kwartalnika „On the Move” jest poświęcony dokumentacji z tego Kongresu.

²⁶ Zob. *Conclusions*. „On the Move” 2:1972 nr 4 s. 168-169; „L'Attività della Santa Sede nel 1972” s. 755. Konsultacja ta dała wyniki negatywne. Po dzień dzisiejszy nie została założona taka organizacja. Apostolstwo Ludzi Morza stara się w inny sposób występować na forum międzynarodowym w imieniu praw ludzi pracujących na morzu (Lourdusamy Simon. *Unité de la mission de l'Eglise dans les taches d'Evangelisation et de promotion humaine*. „On the Move” 2:1972 nr 4 s. 69-85; *Conclusions*, jw. s. 167-172.

ewangelizacji „świata morskiego”²⁷. W czasie obrad tego Kongresu również poświęcono wiele uwagi godności człowieka i jego praw do odpowiednich warunków pracy i wynagrodzenia²⁸.

3. DUSZPASTERSTWO LOTNICTWA CYWILNEGO

W tej zupełnie nowej dziedzinie duszpasterstwa Papieska Komisja brała najpierw udział w międzynarodowych zebraniach kapelanów pracujących na lotniskach, przynależnych do różnych wyznań²⁹. Później zaczęła sama organizować spotkania kapelanów katolickich, pracujących w tej dziedzinie duszpasterstwa.

Po raz pierwszy Papieska Komisja uczestniczyła w IV Kongresie Międzynarodowym Kapelanów Lotnisk, który odbył się w Paryżu. Omawiono tam m.in. tematy: „Kapelan wobec problemu personelu zatrudnionego na lotnisku” i „Kapelan wobec różnych form cierpienia na lotnisku”³⁰.

Piąty Międzynarodowy Kongres Kapelanów Lotnisk odbył się w dniach od 5 do 7 października 1971 r. w Rzymie. Szósty Międzynarodowy Kongres Kapelanów Lotnisk z udziałem Papieskiej Komisji miał miejsce w Londynie w dniach od 15 do 29 września 1972 r.³¹, a siódmy na Malcie w dniach od 1 do 5 października 1973 r.³²

Natomiast w 1974 r. od 10 do 12 grudnia odbyła się w Rzymie I Międzynarodowa Konferencja Duszpasterstwa Lotnictwa Cywilnego. Uczestniczyło w niej około 40 osób, w większości kapelani lotnisk. Tematem

²⁷ „Evangelisation in the Maritime World”. Właśnie ze względu na ten temat wybrano na miejsce obrad Hong Kong. Akta tego Kongresu zostały opublikowane w kwartalniku „On the Move” 8:1978 nr 21 i 22.

²⁸ Por. *Document final*. „On the Move” 8:1978 nr 21 s. 154-163. Na str. 158 pod nr 7 tegoż dokumentu czytamy na temat rybaków: „Należy przede wszystkim wzbudzić w nich świadomość godności ludzkiej i godności dzieci Bożych”. Zob. nr 16 tego dokumentu na s. 163.

²⁹ Chociaż są one nazywane Międzynarodowymi Kongresami, to jednak ze względu na ich charakter należy je raczej uważać za spotkania czy zebrania koleżeńskie bez specjalnego celu czy programu. Pierwsze takie zebranie odbyło się w r. 1967. Por. „L'Attività della Santa Sede nel 1970” s. 685.

³⁰ Zob. „L'Attività della Santa Sede nel 1970” s. 685. Materiały z tego spotkania nie zostały opublikowane.

³¹ Zob. krótkie sprawozdanie w „L'Attività della Santa Sede nel 1972” s. 750-757.

³² Zob. krótkie sprawozdanie w „L'Attività della Santa Sede nel 1973” s. 748-749. W przygotowaniu do tego spotkania ks. Daniel Sammut, kapelan międzynarodowego lotniska Luqa na Malcie, opublikował artykuł *Presenza pastorale della Chiesa negli aeroporti internazionali: il VII Convegno dei Cappellani d'Aeroporto*. „On the Move” 3:1973 nr 6 s. 120-124.

obrad było: „Apostolstwo Lotnictwa — nową formą duszpasterską Kościoła”³³. Uczestnicy tej Konferencji zwrócili uwagę m. in. na prawa personelu latającego (piloci, załoga kabin, stewardesy) do odpowiedniej obsługi duszpasterskiej.

Druga Konferencja Międzynarodowa Duszpasterstwa Lotnictwa Cywilnego miała miejsce również w Rzymie, w siedzibie Komisji, od 7 do 10 lutego 1978 r. Tematem obrad było Apostolstwo Lotnictwa cywilnego w duszpasterstwie Kościoła³⁴.

4. DUSZPASTERSTWO KOCZOWNIKÓW

Ten dział duszpasterstwa stanowił przedmiot zainteresowania Komisji od samych początków jej istnienia.

Cechą charakterystyczną tych ludzi jest ustawiczne podróżowanie, stąd Kościół urządza dla nich pielgrzymki. We wrześniu 1970 r. miała miejsce Międzynarodowa Pielgrzymka Cyganów do Fatimy³⁵. W następnym roku podobna pielgrzymka odbyła się do Lourdes i do Santiago de Compostella w Hiszpanii³⁶. 23 lutego 1972 r. odbyło się w Rzymie spotkanie krajowych delegatów duszpasterstwa koczowników. Zwrócono na nim uwagę na prowadzenie — oprócz duszpasterstwa — działalności socjalnej na rzecz tych ludzi, jak pomoc w zwalczaniu analfabetyzmu, kształceniu zawodowym itp.³⁷ W pierwszej połowie lutego 1975 r. zostało zorganizowane spotkanie kapelanów zajmujących się duszpasterstwem Cyganów i plemion koczowniczych. Wzięły w nim udział 33 osoby. Uczestnicy obrad zastanawiali się, jak dostosować głoszenie ewangelii do mentalności tych ludzi³⁸. 25 sierpnia 1975 r. miała miejsce Międzynarodowa Pielgrzymka do Rzymu z okazji Roku Świętego³⁹. Papiaska Komisja objęła również patronat nad Międzynarodową Pielgrzymką Koczowników, która się odbyła w dniach od 13 do 17 czerwca 1977 r. w Altenberg koło Kolonii⁴⁰.

³³ „L'Apostolato dell'Aviazione nuova Pastorale della Chiesa”. Zob. L'Attività della Santa Sede nel 1974” s. 682-683. Ponadto nr 11 kwartalnika „On the Move” (5:1975) jest w całości poświęcony dokumentacji z tej Konferencji.

³⁴ E. Clarizio. L'Apostolat de l'aviation civile dans la pastorale de l'Eglise. „On the Move” 9:1979 nr 25 s. 13-26. Cały numer jest poświęcony dokumentacji z tej Konferencji. Krótkie sprawozdanie zamieszczono w: „L'Attività della Santa Sede nel 1978” s. 708-709.

³⁵ L'Attività della Santa Sede nel 1970 s. 687.

³⁶ L'Attività della Santa Sede nel 1971 s. 780.

³⁷ L'Attività della Santa Sede nel 1972 s. 759.

³⁸ L'Attività della Santa Sede nel 1975 s. 694.

³⁹ L'Attività della Santa Sede nel 1975 s. 695.

⁴⁰ L'Attività della Santa Sede nel 1977 s. 658.

5. DUSZPASTERSTWO TURYSTYCZNE

Rosnące każdego roku zjawisko turystyki wymaga szczególnej uwagi ze strony Kościoła. Stąd też na samym początku istnienia Komisji został zorganizowany Kongres Duszpasterstwa Turystycznego w Rzymie od 4 do 7 listopada 1970 r.⁴¹. Brali w nim udział przedstawiciele 60 Konferencji Biskupich z różnych krajów świata⁴².

W dniach 30 i 31 maja 1974 r. odbyło się również w Rzymie zebranie robocze na temat turystyki młodzieżowej. Omawiano na nim również problemy studentów z Afryki w Europie⁴³.

W 1975 roku Papieska Komisja współpracowała z Centralnym Biurem Episkopatu Włoskiego w zorganizowaniu zebrania tzw. APTE (*Arbeitsgemeinschaft für die Pastoral des Tourismus in Europa*), które miało miejsce w Watykanie od 22 do 25 września 1975 r. Tematem obrad było przygotowanie wiernych do turystyki⁴⁴.

Natomiast od 27 lutego do 2 marca 1978 r. odbył się mały Kongres Duszpasterstwa Turystycznego. Podczas obrad tego zebrania zostało m.in. podkreślone, że wzrastający wciąż ruch turystyczny może i powinien przyczynić się do braterstwa między narodami i do uszanowania przekonań i praw religijnych poszczególnych osób⁴⁵.

Drugi Światowy Kongres Duszpasterstwa Turystycznego odbył się od 6 do 10 listopada 1979 r. w Watykanie na temat: „Duszpasterstwo turystyczne w świetle Ekshortacji apostołskiej *Evangelii Nuntiandi*. Tu znowu kongresiści wystąpili w obronie praw ludzi mniej uprzywilejowanych, specjalnie tych, którzy muszą służyć innym w czasie sezonu turystycznego⁴⁶.

II. WSPÓLPRACA KOMISJI Z INNYMI INSTYTUCJAMI

1. WSPÓLPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI KOŚCIELNYMI

Oprócz tych kongresów każdego roku Komisja otrzymuje kilka lub kilkanaście zaproszeń do udziału w zebraniach dotyczących jej kompe-

⁴¹ Został on jeszcze przygotowany przez Urząd do Spraw Duszpasterstwa Turystycznego przy Kongregacji dla Kleru.

⁴² L'Attività della Santa Sede nel 1970 s. 688 n. Dokument końcowy obrad tego Kongresu został opublikowany w: „On the Move” 1:1971 nr 1 s. 65-71.

⁴³ L'Attività della Santa Sede nel 1974 s. 681.

⁴⁴ L'Attività della Santa Sede nel 1975 s. 698. Dokumenty z tego zebrania zostały ogłoszone w: *Educazione al turismo. Atti del Symposium Europeo*. Città del Vaticano 22/25 settembre 1975, Leuman (Torino) 1978.

⁴⁵ L'Attività della Santa Sede nel 1978 s. 711. Dokument tego Kongresu został poświęcony cały nr 24 kwartalnika „On the Move”, który ukazał się w marcu 1979 r.

⁴⁶ Akta z tego Kongresu są opublikowane w numerach 28 i 29 kwartalnika „On the Move” (1980).

tencji, organizowanych przez Komisje krajowe do spraw duszpasterstwa migracji. Czasem są to zebrania inspirowane przez samą Komisję o zasięgu regionalnym, obejmującym kilka krajów lub też kilka diecezji tego samego kraju, mające podobne problemy duszpasterskie. Udział we wszystkich takich zebraniach nie jest możliwy. Niemniej Komisja stara się często o delegowanie jakiejś osoby kompetentnej lub przynajmniej o przestudowanie i ocenę materiału z obrad.

Charakter pracy Komisji wymaga ścisłej współpracy z innymi dykasteriami Kurii rzymskiej, a w szczególności takimi, jak: Sekretariat Stanu, Rada do Spraw Publicznych Kościoła, Kongregacje: dla Biskupów, dla Kleru, do Wychowania Katolickiego, dla Kościołów Wschodnich, dla Ewangelizacji Narodów, Papieska Rada *Justitia et Pax*, Rada dla Świeckich itd.

Dialog z poszczególnymi Konferencjami Biskupów i ich uwrażliwienie na potrzeby duszpasterskie poszczególnych kategorii migracji to specjalny rozdział pracy Papieskiej Komisji. Dialog ten odbywa się często w sposób bezpośredni, przy okazji wizyty przełożonych lub pracowników Komisji w poszczególnych krajach lub przy okazji odwiedzania Komisji przez członków hierarchii. Niektóre episkopaty, składając wizytę *ad limina*, odwiedzają równocześnie biura Papieskiej Komisji. I tak np. episkopat francuski odwiedził chyba w komplecie Komisję w 1977 r. Również przedstawiciele Episkopatu Polski na czele z ówczesnym metropolitą krakowskim ks. kard. K. Wojtyłą złożyli wizytę w Komisji w dniu 11 listopada 1977 r. Towarzyszyli im rektorzy Polskich Misji Katolickich z różnych krajów, obecni w Rzymie na spotkaniu z hierarchią polską. 15 kwietnia br. była z wizytą w Komisji Rada Episkopatu Latinoamerykańskiego, tzw. CELAM. Przy okazji takich spotkań omawiane są zwykle na wspólnym zebraniu problemy duszpasterstwa poszczególnych sektorów migracji ludzkiej w danym kraju czy regionu.

Biura Komisji są ponadto dostępne dla poszczególnych księży czy osób świeckich, zainteresowanych problemami migracji. Dlatego też Komisja dość często gości ambasadorów, ministrów, profesorów i studentów, którzy z jednej strony zapoznają się z pracą Komisji i równocześnie Kościoła na tym polu, z drugiej strony pozwalają pracownikom Komisji mieć lepszy obraz rzeczywistości w poszczególnych krajach czy regionach świata. Komisja posiada tzw. sale dokumentacji, w których umieszczane są publikacje i materiały dotyczące poszczególnych sektorów migracji. Korzystają z nich czasem studenci piszący rozprawy naukowe oraz inne osoby zainteresowane.

Budżet Komisji przewiduje na każdy rok kilka podróży służbowych. Okazją do nich są najczęściej zaproszenia do udziału w zjazdach czy zebraniach. Przy tej sposobności przełożeni czy pracownicy Komisji mogą się zapoznać na miejscu z różnymi problemami duszpasterstwa migracji.

Komisja ponadto bada dokładnie sprawozdania roczne z pracy komisji krajowych, wyjątki z protokółów zebrań plenarnych konferencji biskupich dotyczące jej kompetencji oraz inne materiały, jakie są do niej nadsyłane. Stara się je ocenić, podać konkretne propozycje, zachęcić do dalszej owocnej pracy.

Kontakt listowny z przedstawicielami hierarchii w różnych krajach, którzy zajmują się tymi problemami, pochłania również wiele czasu. Często chodzi tu o sprawy nawet bardzo drobne, detaliczne, za którymi jednak stoi dobro duchowe i fizyczne człowieka.

Do obowiązków Komisji należy również stały kontakt z przedstawicielami Stolicy Apostolskiej na całym świecie. Z chwilą nominacji nowych osób Komisja przygotowuje tzw. instrukcje, które ułatwiałyby przedstawicielowi papieża w danym kraju zorientowanie się w sytuacji poszczególnych zjawisk ruchu ludności, w istniejących strukturach duszpasterskich i zasadniczych problemach, które należy śledzić.

Szczególnie ważnym elementem pracy Komisji jest zainteresowanie jej pracą i problemami przedstawicieli hierarchii biorących udział w Synodzie Biskupów.

I tak podczas Synodu Biskupów w 1971 r. ówczesny prezydent Komisji ks. kard. Carlo Confalonieri w dniu 14 października wygłosił mowę „de iustitia erga migrantes”, w której domagał się zajęcia zdecydowanego stanowiska względem poszczególnych kategorii migrantów przez kościoły lokalne i pogłębionego studium oraz realizacji nauki Magisterium Kościoła w tej dziedzinie ⁴⁷.

W Synodzie Biskupów z 1974 r. uczestniczył na podstawie nominacji papieskiej, oprócz prezydenta Komisji ks. kard. S. Baggio, także jej pro-prezydent ks. abp Clarizio. Synod ten, jak wiemy, zajął się problemem ewangelizacji świata współczesnego. Komisja przygotowała na jego obrady specjalny numer kwartalnika „On the Move” nr 8, poświęcony ewangelizacji różnych sektorów migracji. Kwartalnik ten został doręczony wszystkim ojcom synodalnym.

Podobny numer specjalny (18) został wydany we wrześniu 1977 r. z okazji następnej sesji synodu, poświęconej odnowie katechezy. Oczywiście w studium tym autorzy — kardynałowie i biskupi — koncentrują się nad zagadnieniami katechezy wśród różnych kategorii migracji ludzkiej.

Dzień Migranta — od ukazania się Instrukcji Kongregacji dla Biskupów *De pastoralis migratorum cura* (w 1969 r.) — jest obchodzony w różnych krajach według daty ustalonej przez konferencję Episkopatu. Celem takiego „Dnia” jest zwrócenie uwagi na trudności duchowe, psychologiczne, fizyczne i materialne tych, którzy znajdują się daleko od własnego

⁴⁷ „On the Move” 2:1972 nr 2 s. 6-8.

kraju, często także oddzieleni od własnej rodziny w poszukiwaniu pracy czy też z innych motywów.

Od kilku lat Komisja zabiega o to, aby Papież wystosował orędzie na ten „Dzień”. A oto tematy poruszane w tych orędziach. W 1974 r. Paweł VI zachęcał wszystkich ludzi dobrej woli, aby zdawali sobie sprawę z odpowiedzialności, jaką na nich ciąży za zjawisko migracji⁴⁸. W 1976 r. oświadczył, że migranci stanowią część integralną wspólnot kościelnych, w Kościele nie ma bowiem i nie może być gości i obcokrajowców, ponieważ wszyscy są braćmi⁴⁹. W 1977 r. Paweł VI, nawiązując do tematu Synodu Biskupów o katechezie, zwrócił uwagę na ten aspekt w świecie migracji⁵⁰, w 1978 r. zaś Jan Paweł II, biorąc za punkt wyjścia temat przyszłego Światowego Duszpasterstwa Emigracji, mówił o obszernym polu służby kapłańskiej w świecie emigracji⁵¹. W 1979 r. zwrócił natomiast uwagę świata na aktualny i zarazem palący problem uchodźców z południowo-wschodniej Azji⁵².

Komisja stara się o przetłumaczenie tego orędzia na pięć innych języków i o rozesłanie go do wszystkich episkopatów krajowych celem odpowiedniego wykorzystania podczas lokalnych „Dni Migranta”. Przy tej okazji Komisja zwykle prosi o sprawozdanie z przebiegu takiego „Dnia” w poszczególnych krajach. Trzeba tutaj dodać, że niektóre konferencje biskupie traktują tę sprawę bardzo poważnie. Przygotowują na każdy rok odpowiedni temat, materiały duszpasterskie i liturgiczne oraz specjalną odezwę. Tytułem przykładu można wymienić Episkopat Portugalii, gdzie od kilku już lat obchodzi się Tydzień Emigranta, oraz Brazylii, w której cały obecny rok w związku ze zbliżającym się krajowym Kongresem Eucharystycznym został poświęcony sprawom emigracji.

Pragnieniem Komisji jest rozszerzyć „Dzień Migranta” również na inne kategorie migracji ludzkiej; marynarzy, turystów, nomadów, podróżujących samolotami itd. Kalendarz liturgiczny w poszczególnych krajach, jak zresztą i cywilny, jest niemal wypełniony różnymi „Dniami” tak, że mnożenie ich nie jest zbyt mile widziane przez poszczególne Konferencje Biskupów. Trzeba jednak dodać, że od kilkunastu lat Kościół w Hiszpanii obchodzi „Dzień” poświęcony Apostolstwu Ruchu Drogowego (*Apostolado*

⁴⁸ Tekst tego orędzia został opublikowany w „On the Move” 4:1974 nr 10 s. 9-12.

⁴⁹ Pełny tekst w: „On the Move” 6:1976 nr 16 s. 11-14; zob. „L'Attività della Santa Sede nel 1976” s. 608 n.

⁵⁰ Pełny tekst w: „On the Move” 7:1977 nr 19 s. 9-12.

⁵¹ Tekst w „On the Move” 9:1979 nr 25 s. 157-160; zob. „L'Attività della Santa Sede nel 1978” s. 705 n.

⁵² Tekst w „On the Move” 9:1979 nr 27 s. I-VI; por. „L'Attività della Santa Sede nel 1979” s. 1204.

della Carattera)⁵³. Podobnie Kościół katolicki w RFN włącza się od kilku lat w akcję, prowadzoną już wcześniej w tej dziedzinie przez kościoły protestanckie⁵⁴.

2. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI MIĘDZYNARODOWYMI

Coraz częściej obecność Komisji jest wymagana na międzynarodowym „forum świeckim”, gdzie są omawiane problemy dotyczące różnych zjawisk migracji ludzkiej. W ten sposób głos Kościoła w obronie praw człowieka staje się słyszalny także na szerszym forum nie zawsze katolickim czy chrześcijańskim. Jest to również dobra okazja do przekazania innym ludziom doświadczenia z długoletniej pracy Kościoła na rzecz tych kategorii osób.

Przede wszystkim należy tu wymienić udział Papieskiej Komisji w różnych obradach poszczególnych Organizacji Narodów Zjednoczonych, takich jak:

UNHCR — Wysoki Komisarjat Narodów Zjednoczonych dla Uchodźców, który każdego roku odbywa swoje walne zebranie w Genewie,

UNESCO — Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Wychowania, Nauki i Kultury, przy której Stolica Apostolska ma stałego przedstawiciela w Paryżu. Omawiane są tam niejednokrotnie sprawy wychowania dzieci emigrantów i ich podwójnej kultury.

FAO — Organizacja Narodów Zjednoczonych do Wyżywienia i Walki z Głodem, która ma swoją siedzibę w Rzymie. Również przy tej Organizacji Stolica Apostolska ma swojego stałego przedstawiciela. Organizacja ta zwołała w kwietniu 1973 r. zebranie w Vancouver (Kanada) w celu przedyskutowania sposobów obrony praw rybackich krajów biednych.

Może bardziej sporadyczne kontakty Komisja posiada z OMS — Światową Organizacją Zdrowia.

Na płaszczyźnie europejskiej Komisja śledzi i w miarę potrzeby i swoich możliwości uczestniczy w obradach Rady Europejskiej. Rada ta zorganizowała od 5 do 8 listopada 1974 r. w Strassburgu konferencję *ad hoc* ministrów szkolnictwa na temat wychowania i wykształcenia dzieci emigrantów. Prezydent Papieskiej Komisji, który przewodniczył Delegacji Stolicy Apostolskiej na obradach, podkreślił w swoim wystąpieniu prawo emigrantów do życia rodzinnego żądając, aby takie prawo było uznane przez poszczególne kraje, ponieważ ma ono ogromne reperkusje w dziedzinie wychowania dzieci⁵⁵.

⁵³ Por. *La Jornada de Oración por el tráfico*. „On the Move” 3:1973 nr 6 s. 99-108.

⁵⁴ Por. P. Guntermann. *Der Strassenverkehr — eine Plattform der Zusammenarbeit freier Verbände und dem Staat*. „On the Move” 8:1978 nr 23 s. 28-31. „L'Attività della Santa Sede nel 1974” s. 676.

Podobna konferencja ma się odbyć w maju br. na temat związków kulturalnych emigrantów z krajem rodzinnym, zachowywaniem języka ojczystego itd.

W podobny sposób Papieska Komisja śledzi prace na rzecz emigrantów prowadzone przez wspólny rynek zachodnioeuropejski studiując regularnie materiały i uchwały dotyczące sytuacji socjalnej emigrantów w poszczególnych krajach.

Również prace Międzynarodowego Biura Pracy (I.L.O. — International Labour Office) są przedmiotem zainteresowania Papieskiej Komisji. Na porządku dziennym obrad tego Biura znajdują się bowiem często problemy robotników emigrantów, marynarzy pracujących na statkach i rybaków.

Dzięki stałemu reprezentantowi Komisja śledzi również prace OMT — Światowej Organizacji Turystyki oraz AIT — Międzynarodowego Stowarzyszenia Turystycznego, które zrzesza 140 krajowych Automobilklubów liczących ok. 120 milionów członków. Stowarzyszenie to jest afiliowane do OMT.

W dziedzinie pomocy socjalnej emigrantom i obrony ich praw Komisja Papieska współpracuje z ICMC — Międzynarodową Komisją Katolicką dla Migracji z siedzibą w Genewie — i niemal każdego roku bierze udział w jej rocznym zebraniu. Komisja ta z okazji Roku Świętego 1975 przygotowała przy wydatnej współpracy Papieskiej Komisji „Zasady i wskazania dla opracowania Statutu Migranta”⁵⁶. Opracowanie takiego statutu postulował Paweł VI w *Octogesima Adveniens*⁵⁷ i w przemówieniu do uczestników Europejskiego Zebrania Duszpasterstwa Emigracji⁵⁸. Dokument ten zawiera dwie części: pierwsza mówi o prawach i obowiązkach emigrantów w ogólności, druga odnosi się w sposób szczególny do robotników emigrantów w Europie.

Wspomnieć tu również należy współpracę Papieskiej Komisji z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Międzynarodowym Ludzi Morza (tzw. ICMA — International Christian Maritime Association), które powstało w 1969 r. i zrzesza 52 organizacje chrześcijańskie różnych denominacji, zajmujące się akcją duszpasterską i socjalną wśród marynarzy i ludzi pracujących na morzu. Na sesjach plenarnych tego Stowarzyszenia, odbywających się co dwa lata, omawiane są takie problemy, jak np. odpowiednie wynagrodzenie dla marynarzy, wyzysk w stosunku do nich ze strony niektórych armatorów, prawo młodych marynarzy do doksztalcania się ogólnego i zawodowego, sprawy rodzin marynarzy itp.

⁵⁶ *Principes et Orientations pour l'elaboration d'un statut du Migrant, presentes par la Commission Internationale Catholique pour les Migrants*. Genève 1975.

⁵⁷ AAS 63:1971 s. 413 n.

⁵⁸ 17 października 1973 r. Por. AAS 65:1973 s. 592.

Nie sposób jest tutaj omówić wszystkich konferencji, zjazdów, kongresów czy spotkań krajowych lub międzynarodowych, w których Komisja stara się brać udział przy pomocy odpowiednich ekspertów, aby występować w obronie praw emigrantów, marynarzy czy innych kategorii osób, które wchodzą w zakres jej kompetencji. Są to często okazje, aby dać poznać naukę Kościoła, jego troskę o każdego człowieka i o jego zbawienie.

Oczywiście, w każdym sektorze swojej pracy Komisja dotyka problemów ekumenizmu. Stąd też jest w ścisłym kontakcie z watykańskim Sekretariatem dla Jedności Chrześcijan. Działalność Komisji jest śledzona również przez Światową Radę Kościołów w Genewie.

Wysoka liczba emigrantów z krajów afrykańskich i z Turcji w Europie oraz wzmożony ruch turystyczny w stronę Trzeciego Świata wymaga również ścisłej współpracy z innymi dykasteriami Kurii Rzymskiej, takimi jak Kongregacja dla Ewangelizacji Narodów czy Sekretariat dla nie-chrześcijan.

W celu większego uwrażliwienia hierarchii kościelnej i duszpasterzy na specjalne potrzeby duchowe ludzi, dotkniętych zjawiskiem migracji, oraz wymiany doświadczeń w tej dziedzinie Komisja od samego niemal początku wydaje kwartalnik „On the Move” — *Migrazioni e Turismo*. Na łamach tego pisma pojawiają się artykuły ekspertów i pasterzy Kościoła, którzy dzielą się z czytelnikami swoimi doświadczeniami w różnych dziedzinach duszpasterstwa migracji. Pismo to zawiera również często materiały z kongresów i zebrań organizowanych przez Papieską Komisję.

Niektóre sektory Komisji wydają ponadto specjalne biuletyny informacyjne, które ukazują się w formie powielonego maszynopisu. I tak Apostolstwo Ludzi Morza wydało już 13 takich biuletynów, Apostolstwo Lotnictwa Cywilnego — 9, Apostolstwo Koczowników — 7.

W miarę możliwości i stosownie do okoliczności Komisja stara się również korzystać z innych środków masowego przekazu, zwłaszcza takich, jak Radio Watykańskie, dziennik watykański, „L'Osservatore Romano” łącznie z jego wydaniem tygodniowymi itp.

Do zakresu działania Komisji należy też zbiór materiałów dotyczących różnych zjawisk migracji ludzkiej i odpowiednich form duszpasterstwa. Chodzi tu o różne książki, czasopisma, artykuły, sprawozdania, odpowiedzi na ankiety itp. Materiały te są udostępnione osobom zainteresowanym w salach konsultacyjnych Komisji.

Należy tu jeszcze zaznaczyć, że Komisja dysponuje każdego roku skromnym funduszem finansowym, z którego udziela zapomogi na potrzeby duszpasterskie w różnych stronach świata stosownie do odpowiednio uzasadnionych potrzeb. Praktycznie znaczna część tego funduszu jest przeznaczana na duszpasterstwo emigracji, choć brane są pod uwagę także i podania z innych dziedzin objętych kompetencjami Komisji.

Reasumując można śmiało powiedzieć, że podczas pierwszych 10 lat istnienia Komisja zyskała sobie prawo obywatelstwa na arenie międzynarodowej, kościelnej i świeckiej. Dla wielu Konferencji Biskupich stała się wzorem lub zachętą do zorganizowania na własnym terenie odpowiednich struktur dla duszpasterstwa tych ludzi, którzy z różnych powodów nie są objęci normalną siecią pracy parafialnej czy misyjnej. Obecność Komisji jest również coraz częściej pożądana na zebraniach, kongresach i zjazdach organizowanych przez czynniki świeckie na arenie międzynarodowej.

Zjawisko ruchu ludności, zmiany miejsca pobytu czy stałego zamieszkania są faktem coraz bardziej powszechnym. Ma to ogromny wpływ na wiarę i praktyki religijne poszczególnych ludzi. Kościół nie może się zasklepić w ramach małych wspólnot lokalnych. Konieczna jest postawa otwarta, mająca na celu dobro każdego człowieka. W Kościele nikt nie może być uważany za cudzoziemca lub tylko za gościa, czy osobę postronną. Potrzeba nielada wysiłku, aby zmienić mentalność i wyjść poza ustalone ramy terytorialne czy też uwrażliwić się na potrzeby tych, którzy osiedlają się na terytorium Kościoła lokalnego. „Ruchliwość świata współczesnego — stwierdził Ojciec święty Paweł VI — musi w równej mierze odpowiadać zdolności do adaptacji duszpasterskiej Kościoła”. Te Słowa Namiestnika Chrystusowego są niejako dewizą pracy Papieskiej Komisji.

ZEHN JAHRE ARBEIT DER PÄPSTLICHEN KOMMISSION FÜR MIGRATIONS UND TOURISTIKSEELSORGE ZUM SCHUTZ DER MENSCHENRECHTE

Z u s a m m e n f a s s u n g

Im vorliegenden Artikel wurden die Organisationsstruktur und die Hauptrichtungen der nunmehr schon zehnjährigen Tätigkeit eines speziellen Organs des Apostolischen Stuhls besprochen, und zwar der „Ponificia Commissio de Spirituali Migrarorum atque Itinerariorum Cura“, die von Paul VI. kraft des „motu proprio Apostolicae Caritatis“ vom 19. März 1970 eingesetzt wurde.

Gestützt auf eine reiche Dokumentation sowie auf eigene Erfahrungen des Autors, die dieser im Laufe zehnjähriger Arbeit in dieser Kommission erwarb, wurden charakterisiert:

— von der Kommission organisierte Kongresse und Tagungen, die der Seelsorge für verschiedene soziale Gruppen oder sich in Bewegung befindende Menschen (Emigranten, Seeleute oder Seereisende, im Luftverkehr arbeitende oder sich auf einer Flugreise befindende Menschen, Nomaden, Touristen, Flüchtlinge u. dgl.) gewidmet sind;

— die Zusammenarbeit der Kommission mit anderen kirchlichen Institutionen (Bischofskonferenzen, Bischofssynoden, Kongregationen und Sekretariate der Römischen Kurie) sowie internationalen Organisationen (UNHCR, UNESCO, FAO, OMS, ILO, OMT, ICMT).

Das Hauptmotiv des Wirkens dieser Kommission ist der Schutz der Menschenrechte, die auch den Menschen zustehen, die sich außerhalb ihres ständigen Wohnortes befinden oder solch einen Ort gar nicht besitzen, genauer gesagt also den Schutz der Menschen vor Diskriminierung sowohl auf kirchlichem als auch auf weltlichem Forum.